

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

5. Quibus modis finiatur jurisdictio Iudicis delegati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

potest delegatus summi Pontificis etiam ordinatio Judicis demandare. *c. Significasti 7. c. Sane 12. h. i.* Imò & cogere ad exequendum, licet is sciat sententiam esse injustam; nisi efficere apud delegatum valeat, ut liberetur ab hoc onere quia non cognitio, sed executio tantum mandatur. *c. Pastoralis 28. §. quia vero h. t. & notat in d. c. Sane. Et. Significasti.*

8 Dixi, Aut ab alio. Judice cum universitate causarum; quia delegatus ab Ordinario aliquo, inferiori summo Pontifice, v. g. Episcopo vel Archiepiscopo, absque universitate causarum, sententiam suam exequi nequit; quandoquidem officium ejus sententia lata expirat, & executio in delegantem rejicitur. *l. à dno Pio 15. D. De iudic. c. 4. Et ibi DD. inf. De foro compet. Et hoc de jure civili, quo ea, quæ sunt mixti imperii, delegari nequeunt. l. i. ubi de cavari 4. D. De jurisdictione. om. iudic. l. 1. D. De officio ejus. & c. Secus de jure Canonico, si potestatem exequendi habeat, prout hoc jure habere potest, quo ea, quæ sunt mixti imperii, qualis est executio, delegari possunt, secundum Glos. in c. Quod sedem 10. De officio iud. ordin. Maranta p. 4. Distinct. 5. principalit. 25. in fine, Abbas in c. Si quis 4. De foro compet. col. ult. Et hoc casu, quo, inquam, habet executionem suæ sententiæ, potest, sicut & Ordinarius, ex causa ampliare vel minuire tempus, quod datur iudicis seu condemnatis secundum Abb. in c. Quod ad consultationem 15. De re iudicata; alias id non potest, quia hoc esset imponere legem superiori seu deleganti, ad quem spectat executio. *c. Ex insinuatione 50. inf. De appellat. Maranta d. loco n. 46. & seq.**

Differit insuper delegatus summi Pontificis vel Principis à delegato ab alio Ordinario Judice, quod, ut ante diximus, ille subdelegare possit, hic verò non aliter, quàm si universa jurisdictioni mandata sit, *l. 1. §. 2. §. is quoque D. De iudicis.*

Quibus modis finiatur Jurisdictio iudicis delegati.

1. 2. Finitur morte delegantis & delegati
3. Revocatione.
4. Lapsu diei.
5. Finito negotio.

1. Finitur autè jurisdictio iudicis delegati multis modis. Primò morte delegantis, re inte-

gra, *c. Relatum 19. c. Gratum 20. c. Licet undique 30. h. t. l. Et quas D. De jurisd. om. iud. Re autem non integra nequaquam expirat; ut si coram delegato contestata sit lis, vivo adhuc delegante, d. c. Relatum: imò si delegatus cæperit uti jurisdictione, partem citando dumtaxat, quia etiam per solum mandatum de citando desinit res esse integra, & perpetuatur jurisdictione delegari. *d. c. Gratum. Et ibi Glos. in V. quasi ceptum;* utique respectu iudicis delegantis, ut per mortem huius ea non revocetur, non etiam quo ad partem ut hæc cogatur coram iudice delegato litigare, nisi decreta & executio citatione, *arg. l. si quis postea D. De iudic. Rora in antiq. De dolo & cont. Decis 9. n. 2.**

2. Secundo, morte delegati, quando scilicet delegatio facta est personæ, expressio proprio nomine delegati. Glossa in c. Quoniam Abbas 14. h. t. Et ibi Panorm. n. 3. Et 4. Alioquin si facta sit dignitati, vel sub nomine dignitatis perpetuæ, v. g. Rectori talis Universitatis, Decano vel Præposito talis Ecclesiæ, morte delegati non extinguitur, sed transit ad successorem, *d. c. Quoniam Felin. in c. Eum De rescriptis n. 17.* sed & morte unius expirat officium si ve potestas plurium delegatorum nisi aliud in delegatione fuerit expressum, *c. Unico penult. h. t.*

3. Tertio, revocatione, re integra scilicet, quia regulariter mandatum omne revocari re integra potest, *c. Venerabili 37. h. t.*

4. Quarto, lapsu termini seu diei, ad causam decidendam præstitutæ: nisi ante dies consensu partium fuerit prorogata, id est in longius tempus producta, *c. De causis 4. & c. Consuluit 24. h. t.* Nam licet consensus privatorum nequeat facere iudicem, *l. Privatorum 3. l. De jurisd. om. iud.* potest tamen veri iudicis jurisdictionem priusquam ea expiraverit, prorogare, *l. 2. §. sed studet D. De iudicis.*

5. Quinto finito negotio, seu postquam delegatus functus est officio suo Hostien. *h. t. l. 1. l. sententia scil. iudicis delegati mandata executioni, quando eam executioni mandare potest, juxta prædicta c. in litteris 9. h. t.*

6. aut sententia lata, quando eam executioni mandare acquit.

§. VI.

De Delegatis à iure ipso.

Delegati vel sunt ab homine, de quibus dictum est, vel sunt delegati iuris, id est, qui à iure delegatum jurisdictionem habent, Sic enim Episcopi quibusdam in casibus, alias Sedi Apostolicæ reservatis, præsertim circa Ecclesias & Monasteria exempta, eorumque personas, auctoritate iuris sine alio mandato procedunt, tamquam delegati Sedis Apostolicæ, ut videre licet in *cap. Irrefragabili* 13. §. *ceterum inf. De officio iud. Ordin. in cap. Ad abolendam in fine inf. De hæreticis, cap. unico De Clerico agrotante in 6. ac variis Conc. Trid. locis ut Sess. 5. cap. 1. & 2. Sess. 6. c. 2. & 3. De reformat. Sess. 13. cap. 5. De reformat. Sess. 14. cap. 4. De reformat. Sess. 21. cap. 3. 5. 6. & 8. De reformat. Sess. 24. cap. 9. 10. 11. & 14. Sess. 25. in decreto De observandis & evitandis in celebratione Missæ, & cap. 3. 6. 8. 10. De reformat. Sess. 25. cap. 5. 8. & 9. De regularibus, & cap. 9. & 14. De reformat. Videatur Azorius 2 p. Moral. instituitur lib. 3. cap. 54.*

TITULUS XXX.

De officio Legati.

§. I.

Legati qui, & quotuplices.

1. Quis dicatur Legatus.
2. Alii sunt Legati à Latere.
3. Alii Missi.
4. Alii Nati.

Quemadmodum Iudex delegatus vice ac munere fungitur delegantis, ita legatus genti vices summi Pontificis in provincia vel regno sibi commissio: nam cum summus Pont. non possit adesse omnibus, qui in provinciis eū præsentem requirunt, Legatos suo nomine mittit, c. 1. & 4. h. 1.

2. Legatorum autem tria sunt genera, ut colligitur ex c. penult. h. 1. & c. 1. eod. in 6. & utrobique Glossa. Alii dicuntur Legati Laterales seu à Latere; alii Nuntii Apostolici seu Legati missi vel constituti; alii denique Legati Nati.

Legati à Latere, ex usu Romanæ Curia di-

cuatur soli Cardinales, ab ipso summo Pontifice ex Urbe & Curia Romana missi, ad certam provinciam administrandam, vel ad negotia cum Regibus, Principibus, aut aliqua Repub. tractanda. Ideo verò dicuntur Legati à Latere, quia quasi à latere Pontificis, cui adstant in consiliis & arduis, & veluti ex eius Senatu mitti solent c. *Volenus* 8. cum c. *seq. hoc tit.* Nam Cardinales, pars corporis Papæ censentur & in locum Senatorum succellerunt, eam. *Ecclesia xvi. qu. 1.*

3. Legati Missi dicuntur, qui non mittuntur de latere Pontificis, nec è numero sunt Cardinalium, sed à summo Pontifice speciatim constituuntur, de consilio tamen Cardinalium; quamvis etiam ab ipso possit Pontifex Legationis officium alicui committere, c. *Novit* 7. & *sibi Abbas h. 1.* Et quamquam constitui possunt Clerici quicumque; solet tamen Pont. Prælatos tantum huic muneri deputare.

4. Legati Nati dicuntur, qui dignitati suæ Ecclesiasticæ officium & munus Legati Apostolici annexum habent. Ideo Nati dicuntur, quia simulatque ad talem dignitatem eliguntur, eiq; præficiuntur, una etiam veluti nascuntur Legati. Talis in Anglia est Archiepiscopus Cantuariensis, de quo *cap. 1. hoc tit.* item Archiepiscopus Eboracensis, *cap. 1. inf. De appellacionibus*; in Francia Archiepiscopus Remensis, cujus est Regem Franciæ ungere, de quo in *cap. Per venerabilem §. verum inf. Qui filii sunt legitimi*: Aquitania superiori Archiepiscopus Bituricensis, de quo in *cap. ult. inf. De majorit. & obed.* & alii quos recenset Azorius 2 p. Moral. instituitur lib. 5. cap. 27.

§. II.

In quo conveniant hi Legati.

1. Conveniunt, quod egressi Urbem accipiant, singuli legationis insignia.
2. Quod orationariam jurisdictionem habeant.
3. Quod valeant statuta condere, perpetuo duratura.
4. Quod ex tenore litterarum pendeat potestas legationis.
5. 6. Legati benigne recipiendi ac tractandi; & panna non admittentium.

Quod verò horum Legatorum sit officium